

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Фізико-технічний факультет

Кафедра фізики і методики викладання

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці в галузі»

Освітні програми – 051 Прикладна економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності, 073 Менеджмент організації і адміністрування, 075 Маркетинг

Спеціальності – 051 Прикладна економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності, 073 Менеджмент організації і адміністрування, 075 Маркетинг

Галузі знань – 05, 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Охорона праці в галузі
Викладач	Кланічка В.М., професор, кандидат фізико-математичних наук
Контактний телефон викладача	0502935801
Е-mail викладача	v.klanichka@gmail.com , volodymyr.klanichka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	1 кредит
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com/c/NDA1MjM0NDU1MTM4?cjc=kgo2zfa
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Охорона праці в галузі» присвячена вивченню факторів виробничого середовища, організаційно-технічних і санітарно-гігієнічних умов, у яких здійснюється трудова діяльність людини, а також системи правових заходів щодо виконання правил техніки безпеки, виробничої санітарії та охорони праці є предметом.	
3. Мета та цілі курсу	
<u>Мета дисципліни</u> – формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці в галузі, складових і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами; здобуття студентами знань з охорони праці та застосування їх на рівні організації, підприємства різних галузей народного господарства; розвиток у майбутніх спеціалістів навичок розв'язання завдань і ситуацій щодо безпеки праці; формування в майбутніх фахівців потрібного рівня знань і вмінь з організаційних, правових і технічних питань охорони праці, основ виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки; застосування моделей, методів та алгоритмів прийняття рішень в умовах конфлікту, нечіткої інформації, невизначеності; розвивати здатність проводити дослідження на відповідному рівні, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; розвивати вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; розвивати здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом; скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.	
4. Результати навчання (компетентності)	
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.	
ЗК 2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
Програмні результати навчання:	
ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	
ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.	
ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).	
5. Організація навчання курсу	

Обсяг курсу						
Вид заняття			Загальна кількість годин			
лекції			6 год.			
практичні заняття			4 год			
самостійна робота			24 год.			
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальності	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий			
1		1	нормативний			
Тематика курсу						
Тема, план	Форма заняття	Літерат ура	Завдан ня, год	Вага оцінки	Термін виконанн я	
Тема 1: Управління охороною праці в державі та на підприємствах	Лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдан ня, прак тичні заняття · 4 год.	10	кінець семестру	
Тема 2: Правове та нормативнерегулювання охорони праці	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдан ня, прак тичні заняття · 4 год.	10	кінець семестру	
Тема 3: Умови праці та безпека навиробництві	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдан ня, прак тичні заняття · 4 год.	10	кінець семестру	
Тема 4: Профілактика травматизму та професійних захворювань	лекції, практичне заняття	1-27;	тестові завдан ня, прак тичні заняття · 4 год.	10	кінець семестру	
Тема 5: Особливості праці користувачів ЕОМ	лекції, практичне заняття	1-10;	тестові завдан ня, прак тичні заняття 4год.	10	кінець семестру	
Підсумковий контроль - 50						
6. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу		Теоретична підготовка Високий, А, 91* – 100, відмінно - 5				

	<p>Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень наукової методології, може не тільки вільно матеріалом, але й самостійно довести існування певних закономірностей, принципів, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань</p> <p style="text-align: center;">Вище середнього, середній В, С, 81 – 90; 71 – 80; дуже добре, добре - 4</p> <p>Студент знає і може самостійно сформулювати основні методологічні підходи, принципи їх застосування, але не завжди може самостійно здійснити критичний аналіз. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p> <p style="text-align: center;">Достатній, D, E, 61 – 70, 51 - 60 задовільно, посередньо - 3</p> <p>Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні методологічні положення, знає істотні ознаки (засади) основних підходів та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.</p> <p style="text-align: center;">Низький, Fx / F 1 – 51, незадовільно 2</p> <p>Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і методи. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p style="text-align: center;">Високий, А, 91* – 100, відмінно - 5</p> <p>Студент самостійно розв'язує типові ситуаційні задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні казуси з наукової методології, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні індивідуальних завдань та самостійних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати</p> <p style="text-align: center;">Вище середнього, середній В, С, 81 – 90; 71 – 80; дуже добре, добре - 4</p> <p>Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) казуси з наукової методології і завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.</p> <p style="text-align: center;">Достатній, D, E, 61 – 70, 51 - 60 задовільно, посередньо - 3</p> <p>Студент може розв'язати найпростіші типові задачі за зразком, виявляє здатність виконувати основний елементарний аналіз конкретних наукових методів, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання. При вирішенні фабули студент виконує роботу за</p>

	<p>зразком, але з помилками; робить висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи</p> <p>Низький, FX / F 1 – 51, незадовільно 2</p> <p>Студент знає основні терміни та вміє розрізняти окремі закономірності. Вміє розв'язувати задачі лише на відтворення основних положень методики викладання природничих дисциплін, здійснювати найпростіші логічні операції.</p>
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав сумарно 25 балів і вище.</p> <p>Студент не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він за змістові модулі набрав менше 25 балів. У цьому випадку студенту у відомості робиться запис "<i>не допущений</i>" і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з відповідною кафедрою, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Напередодні екзамену викладач подає доповідну декану про недопуск студентів академічної групи (груп). Відмітка про недопуск у відомості робиться при наявності розпорядження декана.</p>
7. Політика курсу	
<p>Навчальний курс складається з лекцій, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Лекційні заняття передбачають ведення письмового конспекту. Підготовка семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань та дискусію за темою. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому вигляді (формат MicrosoftWord або PowerPoint (де необхідно) за визначеним шаблоном та передбачає усне опитування здобувачів протягом семінарського заняття до теми або на груповій/індивідуальній консультації. Розрахункові та ситуативні задачі виконуються в зошитах. Тестові завдання розв'язуються за допомогою електронних засобів (Moodle, Classroom – Google, Google Forms).</p> <p>Організація, проведення та опанування матеріалу курсу здійснюється із дотриманням вимог Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ, Положення про академічну доброчесність БДПУ.</p> <p>Презентації мають бути авторськими оригінальними. Право на перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрядження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: "Думка", 2010. - 152 с. 2. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П. Практикум з безпеки життєдіяльності та охорони праці: Навчально-метод. посібник. - Кам'янець-Подільський: ВОП Сисин О.В., 2007. - 140 с. 3. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2008. - 108 с. 4. Безпека життєдіяльності. Лабораторно-практичні заняття: Навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів /За ред. С.П.Величка. - Кіровоград: КДПУ ім. В Винниченка, 2004. - 140 с. 5. Безпека життєдіяльності, цивільна оборона та охорона праці // Інтегрована навчальна програма. - 	

Київ: Освіта України, 2005. - 24 с.
6. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи Охорони праці: Підруч. для студ. вищих навч. закл. За ред. М.П. Гандзюка. - К.: Каравела; Львів:Новий Світ-2000, 2003. - 408 с.
7. Желібо Є.П., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.:Каравела, 2007. - 288 с.
8. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. -Львів: Афіша, 2000. - 350 с.
9. Заплатинський В.М. Безпека життєдіяльності (опорний конспект лекцій). - К.:КДТЕУ, 1999. - 208 с.
10. Катренко Л.А., Пістун І.П.. Охорона праці в галузі освіти. - Суми:"Університетська книга", 2001. - 339 с.
11. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини". - "Освіта України", № 50, 12.12.97.
12. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посібн. Львів: ЛБК; Київ:Знання, 1999. - С. 3-38.
13. Мендерецький В.В. Фізичні принципи вивчення радіаційної безпеки в школі. Зб. наук праць. Серія педагогічна. - Вип. 8. - Кам'янець-Подільський: К-ПДПУ: Інформ.-видавн. відділ, 2002.
14. Мендерецький В.В., Панчук О.П. Лабораторно-практичні заняття з безпеки життєдіяльності (охорона праці, цивільна оборона): Навч. посіб. - Кам'янець- Подільський: ПП АСТК, 2005. - 138 с.
15. Науково-практичний коментар до Закону України "Про охорону праці". - К.:"Основа", 1996.
16. Пилипишин С.М., Переймибіда С.М. Охорона праці в навчально-виховних закладах. Методичні рекомендації. - Тернопіль СМТ "Астон", 1999. - 164 с.
17. Пістун І. П. Практикум з безпеки життєдіяльності. - Львів, 2000. - 112 с.
18. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Баран Г.М., Олійник О.І. та ін. Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. для підготовки майбутнього учителя. - Кам.-Под., 2006. - 144 с.
19. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В. та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. - Кам'янець-Подільський: "Медобори", 2003. - 304 с.
20. Плахтій П.Д., Савчук А.М., Підгорний В.К., Бурдейний І.М. Безпека життєдіяльності в запитаннях і відповідях: Навч. посібник / За ред. П. Д. Плахтія. - Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2005. - 255 с.
21. Пуляк О.В. Вивчення питань ергономіки на лабораторно-практичних заняттях з безпеки життєдіяльності // Наукові записки. - Випуск 66. - Серія: Педагогічні науки. - Кіровоград: РВК КДПУ ім. В. Винниченка. - 2006. - Ч. 2. -С. 53-59.
22. Типова програма нормативної дисципліни "Безпека життєдіяльності" для студентів вищих навчальних закладів освітніх рівнів "неповна вища освіта" та "базова вища освіта" всіх спеціальностей / Укл. В.М. Заплатинський, В.В. Мухін,М.І. Стеблюк та ін. - К., 2002. - 18 с.
23. Типове положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці. Законодавство України про охорону праці. - Т. 1. - К.: Основа, 1995.
24. Царенко І.Л., Величко С.П. Лабораторний практикум з основ безпеки життєдіяльності у середній школі // Наук. зап. - Вип. 60. - Серія: Пед. науки. - Кіровоград: КДПУ ім. В.Винниченка. - 2005. - Ч. 2. - С. 145-152.
25. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: ВД"Професіонал", 2004. - 560 с.
26. Ярошевська В.М. та ін. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності. - К.: НМЦ, 2004. - 255 с.
27. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. - Львів: Бескид Біт, 2005.

Викладач _____ проф. Кланічка В.М.